

Vilniaus dailės akademija

Lygių galimybių grupė

DĖL AMŽIAUS RIBOJIMO KONKURSINĖSE INICIATYVOSE

Vilniaus dailės akademijos (VDA) Lygių galimybių grupė (LGG) rekomenduoja nenaudoti amžiaus kaip atrankos kriterijaus konkursinėse iniciatyvose. Siūlome atsižvelgti į profesinės veiklos etapą ir naudoti pradedančiojo/-čiosios menininko/-ės sampratą siekiant skatinti autotrius/-es jų kūrybinio kelio pradžiose.

SITUACIJA

2025-02-04 Vilniaus dailės akademijos studentas kreipėsi į lygių galimybių, įvairovės, įtraukties koordinatorių dėl galimos diskriminacijos amžiaus pagrindu konkursinėje iniciatyvoje, kurios vienas iš organizatorių yra VDA

2025-03-24 Lygių galimybių grupės posėdyje buvo pristatytas studento kreipimasis, nutarta parengti rekomendaciją dėl amžiaus ribojimo konkursinėse iniciatyvose

Lietuvos ir tarptautiniame kontekstuose yra konkursinių iniciatyvų, skirtų jauniems ir jaunosioms kūrėjams/-oms – orientuojantis į šią žmonių grupę siekiama paskatinti kūrėjus/-jas jų profesinio kelio pradžiose, apriboti įsitvirtinusių srities specialistų/-čių dalyvavimą konkursiniuose projektuose. Tačiau fokusavimasis į jaunąjį/-ąją kūrėją sudaro sąlygas diskriminacijai amžiaus pagrindu.

Tarptautiniame ir vietiniame kontekstuose pastebimas atsiribojimas nuo jaunojo/-osios menininko/-ės apibrėžimo taikymo, kuris orientuojamas į asmens amžių, ir naudojama įtrauktesnė strategija – pradedančiojo/-iosios menininko/-ės sąlyga, kuri vadovaujasi karjeros etapo vertinimu. Toks požiūris yra naudingas asmenims, kurie dėl įvairių priežasčių karjerą pradeda vėlesniame amžiuje ir/ar keičia veiklos sritį. Atvejį, kai siekiant apriboti įsitvirtinusių specialistų/-čių dalyvavimą konkurse buvo naudojamas amžiaus riboženklis, tyrė Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba ([atvejis](#)) ir nustatė, kad tokie kriterijai prieštarauja Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymui.

REKOMENDACIJA

Rekomenduojame konkursinių iniciatyvų (kurių vienas iš organizatorių ar partneris yra VDA) darbo grupėse aptarti organizuojamo konkurso atrankos kriterijus šiais aspektais:

- 1. Ar dalyvis/-ė turi būti VDA studentas/-ė arba šios aukštosios mokyklos alumnas/-ė (galima numatyti laiką, kiek po VDA baigimo studentas/-ė priimama/s dalyvauti konkurse);**
 - Pavyzdžiui, numatant, kad konkurse gali dalyvauti VDA studentas/-ė bei neilgiau nei 3 metai kaip baigęs šią aukštąją mokyklą asmuo, orientuojamasi į karjeros etapą, ne amžiaus grupę.
- 2. Ar dalyvis/-ė turi būti jaunas/-oji kūrėjas/-a ir jei taip – koks yra amžiaus riboženklis;**
 - Jei fokusuojamasi į jaunąjį/-ąją kūrėją, turi būti nutarta amžiaus riba arba kiti kriterijai, nusakantys, kaip konkurso darbo grupė apibrėžia jaunąjį/-ąją menininką/-ę. VDA Lygių galimybių grupė nerekomenduoja taikyti amžiumi grindžiamo dalyvavimo kriterijaus.

3. Ar dalyvis/-ė turi būti pradedantysis/-čioji kūrėja/s ir jei taip – koki atskaitos taškai naudojami karjeros etapui nustatyti;

- Pradedančiojo/-iosios kūrėjo/s apibrėžimas turi būti nutartas konkurso darbo grupėje. Tarptautiniame ir vietiniame kontekstuose pastebėtina pradedančiojo/-iosios kūrėjo/s apibrėžimo aiškinimas pagal:
 - a) su studijų procesu susijusia sąlyga (studijuojantį ir/ar studijas įvardintą laiką kaip baigusį kūrėją);
 - b) tam tikrą metų skaičių (darbo grupės nutarimu) nuo pradėtos vykdyti profesionalios veiklos srityje (pavyzdžiui, penkis metus nuo profesionalaus/personalinio/grupinio debiuto srityje);
 - c) tai, ar asmuo dar nebuvo reprezentuota/s nacionalinio žinomumo bei užsienio galerijose personaliniu arba grupiniu parodos formatu (arba ir tam tikrą laiko tarpą po to, kai buvo reprezentuota/s aukščiau minimose sąlygose).

Galima naudoti pavyzdžiuose pateikiamų, rekomenduojamų dalyvavimo kriterijų kombinacijas.

Susidūrus su neaiškumais kviečiame konsultuotis el. paštu lygios.galimybes@vda.lt

Rekomendaciją parengė Lygių galimybių grupės sekretorius Martynas Arlauskas